Ministerstvo životního prostředí

ODESÍLATEL:

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování
a stavebního řádu
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

V Praze dne 8. prosince 2017
Č. j.: MZP/2017/710/2023
Vyřizuje: Ing. Benková
Tel.: 267 122 486

Věc: Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území k návrhu Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), oznámil, že byl dle § 37 odst. 1 stavebního zákona na základě Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje schválené Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje v uplynulém období (červenec 2014 – září 2016) zpracován návrh Aktualizace č. 2 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (dále jen „Aktualizace č. 2 ZÚR KHK“) a vyhodnocení vlivů této aktualizace na udržitelný rozvoj území.

Předmětem Aktualizace č. 2 ZÚR KHK je vymezení 2 koridorů dopravní infrastruktury pro veřejně prospěšné stavby, a sice koridoru pro silnici I/35 v úseku Úlibice – hranice Královéhradeckého kraje s krajem Libereckým (dále jen „koridor DS2A2“) a koridoru pro modernizaci, zdvoukolejnění a zvýšení traťové rychlosti železniční trati č. 020 Velký osek – Hradec Králové – Choceň (dále jen „koridor DZ4“).

I. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) uplatňuje na základě ustanovení § 37 odst. 2 stavebního zákona, prostřednictvím odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, jako dotčený orgán dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů následující stanovisko k návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK.

Z hlediska zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně zemědělského půdního fondu“):

V odůvodnění přijatého řešení Aktualizace č. 2 ZÚR KHK požadujeme doplnit chybějící zhodnocení důsledků navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond ve vazbě na řešené varianty.

Odůvodnění:

1. Koridor DS2A2

Celkový kvalifikovaný odhad záboru půdy zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) pro koridor DS2A2 činí 975,59 ha. V důsledku aplikace koeficientu redukce, který vyjadřuje poměr odhadované skutečné šířky záboru záměrem ku šířce navrhovaného koridoru, činí pro daný koridor celkový odhadovaný zábor ZPF 48,78 ha. Návrhem koridoru DS2A2 je dotčena zemědělská půda zařazena mj. do I. a II. třídy ochrany, což znamená, že při vyhodnocení řešení návrhu tohoto koridoru musí být aplikováno ustanovení § 4 odst. 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, dle něhož lze odejmout zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany ZPF.

2. Koridor DZ4

Celkový kvalifikovaný odhad záboru půdy ZPF pro koridor DZ4 činí 525,89 ha. V důsledku aplikace koeficientu redukce činí pro daný koridor celkový odhadovaný zábor ZPF 87,61 ha. Návrhem koridoru DZ4 je rovněž dotčena zemědělská půda zařazena do I. a II. třídy ochrany, což znamená, že při vyhodnocení řešení návrhu tohoto koridoru musí být taktéž aplikováno ustanovení § 4 odst. 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Vymezení koridorů nadmístního významu DS2A2 a DZ4 bylo pořizovatelem odůvodněno s následujícím závěrem:

Předmětné koridory jsou navrhovány pro umístění veřejně prospěšných staveb, které mají zcela zásadně pozitivně ovlivnit rozvoj jimi dotčených regionů ve smyslu optimalizace dopravního napojení s cílem zajistit optimální dopravní obslužnost. Koridorem DS2A2 je dále řešeno odvedení tranzitní dopravy s negativními vlivy na životní prostředí a zdraví obyvatelstva (hluk, emise, vibrace) mimo centrální části obcí. Uvedené odůvodnění bylo vyhodnoceno ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu tak, že jiný veřejný zájem v podobě vymezení koridorů DS2A2 a DZA převažuje nad veřejným zájmem ochrany ZPF.

Návrhy koridorů DS2A2 a DZ4 byly dále zhodnoceny z hlediska zásad ochrany ZPF dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu s ohledem na předpokládaný významný zábor ZPF. V kontextu tohoto zhodnocení postrádáme v odůvodnění přijatého řešení Aktualizace č. 2 ZÚR KHK, v části věnované kvalifikovaným odhadům záborů ZPF (kapitola h. 1), komplexní naplnění ustanovení § 5 odst. 1 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, podle něhož jsou pořizovatelé a projektanti územně plánovací dokumentace povinni řídit se zásadami ochrany ZPF definovanými v § 4 tohoto zákona, a navrhnout a zdůvodnit takové řešení, které je z hlediska ochrany ZPF a ostatních zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější. Přitom musí vyhodnotit předpokládané důsledky navrhovaného řešení na ZPF, a to zpravidla

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, (+420) 26712-1111, IDDS: 9gsaax4, www.mzp.cz, info@mzp.cz

ve srovnání s jiným možným řešením. Konkrétně z pohledu předpokládaných důsledků navrhovaného řešení Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na ZPF není uvedeno srovnání s jiným možným řešením. Z odůvodnění řešení předmětných koridorů vyplývá, že byly posuzovány vždy varianty jejich trasování. Není ovšem známo, zda kritériem pro posouzení variant bylo také hledisko ochrany ZPF. Ve vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na ZPF nebyly tyto varianty jakkoliv vzaty v potaz, byť lze předpokládat, že by mohly znamenat například omezení záboru ZPF. Tímto postupem nelze zcela bez pochyb vyhodnotit návrhy řešených koridorů tak, že nejsou v rozporu se zásadami ochrany ZPF.

Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

Dle ustanovení § 79 odst. 3 písm. s) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) uplatňujeme následující stanovisko:

Nelze souhlasit s vymezením koridoru DZ4 v území národní přírodní rezervace (dále jen „NPR“) Kněžičky.

Odůvodnění:

V případě navrženého koridoru DZ4 došlo v rámci Aktualizace č. 2 ZÚR KHK k rozšíření koridoru pro železniční dopravu tak, že v katastrálním území obce Lovčice u Nového Bydžova zasahuje na území NPR Kněžičky a dosahuje k hranici národní přírodní památky Žehuňský rybník. V souladu s ustanovením § 29 písm. a) a b) zákona o ochraně přírody a krajiny, podle něhož je na celém území předmětné NPR mj. zakázáno povolovat a umisťovat stavby, provádět terénní úpravy a hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, nevratně poškozovat půdní povrch nebo měnit vodní režim, požadujeme změnu vymezení koridoru DZ4 tak, aby nebyla zasažena maloplošná zvláště chráněná území. Pro daný úsek koridoru DZ4 navrhujeme jeho vedení mezi výše uvedenými maloplošnými zvláště chráněnými územími. V případě ponechání vymezení koridoru DZ4 v současné podobě bude mít jeho realizace v NPR Kněžičky negativní vliv na předměty ochrany, kterými jsou teplomilné doubravy s vysokým podílem starých stromů a na ně vázaná společenstva vzácných a ohrožených druhů, např. evropsky významný druh roháč obecný. Realizace záměru by tak byla v rozporu s cíli ochrany, pro které bylo území vyhláškou Ministerstva životního prostředí zřízeno.

II. MŽP uplatňuje na základě ustanovení § 37 odst. 5 stavebního zákona následující vyjádření k vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na udržitelný rozvoj území.

Část A. Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na životní prostředí (dále jen „vyhodnocení SEA“):

1. Vyhodnocení SEA neobsahuje kapitolu 6 přílohy ke stavebnímu zákonu „Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace, včetně vlivů sekundárních, synergických,

kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, floru, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení.“ Upozorňujeme však na zjištění, že náplň kapitoly 6 přílohy ke stavebnímu zákonu se zřejmě nachází v kapitole 7. Obsah kapitol 6 a 7 tedy nekoresponduje s přílohou ke stavebnímu zákonu. V důsledku toho je nezbytné vyhodnocení SEA dopracovat a uvést do plného souladu s přílohou ke stavebnímu zákonu.

2. V kapitole 7.2 vyhodnocení SEA v tabulce „Hodnocení potenciálních vlivů záměru DS2A2“ chybí v části „Předpokládané kumulativní a synergické vlivy na životní prostředí a odhad jejich významnosti“ (str. 80) výčet záměrů, u nichž byly zjištěny kumulativní a synergické vlivy s koridorem DS2A2. Je nutné tyto záměry konkrétně vyjmenovat, jako je tomu v „Hodnocení potenciálních vlivů záměru DZ4“ na str. 85.

3. Ačkoli je v kapitole 7.2 vyhodnocení SEA v tabulce „Hodnocení potenciálních vlivů záměru DZ4“ na str. 85 uveden výčet záměrů, u nichž byly zjištěny kumulativní a synergické vlivy s koridorem DZ4, požadujeme (nejen v dané kapitole) uvádět kromě označení těchto záměrů rovněž jejich názvy, aby byla zřejmá povaha záměrů.

4. Předložené vyhodnocení SEA dostatečně nereflektuje požadavky na rozsah a obsah vyhodnocení vlivů na životní prostředí, uvedené ve „Vyjádření Ministerstva životního prostředí (MŽP) k návrhu Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (ZÚR KHK) v uplynulém období červenec 2014 – září 2016 a stanovisko MŽP k potřebě posouzení ZÚR KHK z hlediska vlivů na životní prostředí“ ze dne 19. října 2016 (pod č. j. 63429/ENV/16). Z tohoto důvodu požadujeme ve vyhodnocení SEA uvést vypořádání uvedeného stanoviska.

5. V kapitole 7.1.3 vyhodnocení SEA na str. 76 je odkazováno na kapitoly 3 a 4 s tím, že je v těchto kapitolách uveden popis současného stavu životního prostředí v řešeném území. Tento popis je však uveden pouze v kapitole 4, nikoli v kapitole 3. Z tohoto důvodu doporučujeme zkontrolovat všechny pasáže tohoto vyhodnocení, v nichž je odkazováno na jiné kapitoly.

6. Ve vyhodnocení SEA na str. 68 se nachází obrázek č. 10 (Strategická hluková mapa), jehož velkou část tvoří černá plocha. Tento obrázek tedy nemá žádný vypovídací charakter.

7. V kapitole 6 písm. f) vyhodnocení SEA je nesprávně označena část Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na lokality soustavy NATURA 2000 písmenem „C“. Požadujeme opravu označení této části vyhodnocení na část „B“.

8. V návaznosti na níže uplatněné požadavky na úpravu Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na lokality soustavy NATURA 2000 (dále také „naturové posouzení“) požadujeme zároveň upravit příslušné části vyhodnocení SEA, které naturové posouzení reflektují.

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, (+420) 26712-1111, IDDS: 9gsaax4, www.mzp.cz, info@mzp.cz

Část B. Vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na lokality soustavy NATURA 2000:

1. Ve vyhodnocení vlivů návrhu Aktualizace č. 2 ZÚR KHK na lokality soustavy NATURA 2000 je jedním z dílčích záměrů, který stanoví budoucí rámec pro jeho povolení, koridor dopravní infrastruktury DZ4 (koridor pro modernizaci, zdvoukolejnění a zvýšení traťové rychlosti železniční trati č. 020). V rámci naturového posouzení je identifikován možný střet tohoto koridoru s lokalitami soustavy NATURA 2000, následně je však konstatováno, že vliv daného koridoru nelze vzhledem k nedostatečně podrobným údajům, které by umožnily aktuálně přesně stanovit konkrétní míru negativního vlivu na jednotlivé evropsky významné lokality či ptačí oblasti, resp. jejich předměty ochrany, vyhodnotit. V této souvislosti upozorňujeme, že při identifikování územních střetů s lokalitami soustavy NATURA 2000 v rámci hodnocení koncepčních dokumentů nelze v závěru či komentáři k hodnocení uvést, že hodnotit nelze z důvodu nedostatečné podrobnosti podkladů. Je nutné vycházet ze skutečnosti, že na úrovni ZÚR je dostatečným podkladem koridor, který se bude následně v rámci případných povolovacích řízení vedoucích k realizaci stavby zpřesňovat. V tomto smyslu je tedy nezbytné územní střet náležitě vyhodnotit a navrhnout odpovídající zmírňující opatření, která budou při uplatňování Aktualizace č. 2 ZÚR KHK zohledněna (mimo jiné lze za zmírňující opatření považovat i doporučení pro zpřesnění koridoru ve fázi územního plánu, případně řešení záměru na projektové úrovni z hlediska stanovení limitů ve vztahu k předmětům ochrany dotčené lokality). Považujeme proto za nezbytné naturové posouzení přepracovat a uvést jej do souladu s metodickým pokynem MŽP publikovaném ve Věstníku z listopadu 2007, roč. XVII, částka 11.
2. V kapitole 5 naturového posouzení (Návrh konkrétních opatření k eliminaci případných negativních vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti) je pod bodem 4) uvedeno: „Koridor je navržen pro modernizaci a zkapacitnění železniční tratě č. 020 v celé délce procházející územím Královéhradeckého kraje.“ Toto konstatování nelze považovat za opatření k eliminaci případných negativních vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Kapitolu 5 naturového posouzení tedy požadujeme (i v souvislosti s výše uplatněným bodem) dopracovat.

Z výše uvedených důvodů požadujeme vyhodnocení SEA a naturové posouzení dopracovat a takto upravené předložit společně s ostatními podklady pro vydání stanoviska SEA dle § 37 odst. 6 stavebního zákona.

Mgr. Evžen Doležal v. r.

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, (+420) 26712-1111, IDDS: 9gsaax4, www.mzp.cz, info@mzp.cz

Na vědomí: *(odesláno VS pod ev. č. ENV/2017/VS/4555)*

odbor výkonu státní správy VI
odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků
odbor obecné ochrany přírody a krajiny

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, (+420) 26712-1111, IDDS: 9gsaax4, www.mzp.cz, info@mzp.cz